

Είναι τελικά εργαλείο εξυγίανσης ο εξωδικαστικός μηχανισμός ρύθμισης οφειλών;

Η Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (Ε.Γ.Δ.Ι.Χ) με το υπ' αριθμ. πρωτοκόλλου έγγραφο 10.910/29-1-2018 ενημέρωσε για τη μέχρι σήμερα πορεία του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμιση οφειλών των επιχειρήσεων. Τα συμπεράσματα, σε αντίθεση με τις διακηρύξεις των πρώτων ημερών εφαρμογής, δεν είναι τα αναμενόμενα και παράλληλα καθόλου ενθαρρυντικά για την πορεία του από τούδε και στο εξής. Σε προηγούμενη αρθρογραφία μας παρουσιάσαμε τις κυριότερες αιτίες που δυσκολεύουν τους οφειλέτες από το να κάνουν κατάλληλη και αποδοτική χρήση του μηχανισμού, αιτίες τις οποίες λόγω της ενασχόλησής μας με τον θεσμό τις είχαμε αντιμετωπίσει. Όμως για ακόμη μια φορά πρέπει να επισημάνουμε την απροθυμία (ορθότερα άρνηση) των τραπεζών να συμμετέχουν πραγματικά στη διαδικασία.

Τα τραπεζικά ιδρύματα στα πλαίσια του Εξωδικαστικού, παρουσιάζονται πολύ πιο συντηρητικά και δυσκίνητα στις αποφάσεις τους σε σύγκριση με το ίδιο το Δημόσιο. Εν όψει των stress tests, οι τράπεζες εντείνουν τις προσπάθειές τους για πώληση πακέτων δανείων σε αλλοδαπούς οργανισμούς (αναμένονται πακέτα ύψους 18 δις ευρώ μόνο για το 2018) και παράλληλα προσπαθούν να επιτύχουν την εφαρμογή συστηματικών πλειστηριασμών ακινήτων. Από τα προς πώληση δάνεια, ορισμένα διαθέτουν εξασφαλίσεις (προσημειώσεις και υποθήκες επί ακινήτων) ενώ άλλα (κυρίως καταναλωτικά) είναι χωρίς εξασφαλίσεις. Αναφορικά με τους ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς αναγνωρίζεται σταδιακή πρόοδος, αλλά η εικόνα παραμένει μέτρια. Οι δανειστές επιμένουν ότι θέλουν οι πλειστηριασμοί να διεξάγονται ομαλά και σε όλα τα γεωγραφικά ύψη και πλάτη της χώρας. Να τονίσουμε πως οι ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί και το Ελληνικό είναι τα δύο προαπαιτούμενα τα οποία θέτουν οι

δανειστές προκειμένου να εκταμιεύσουν την τελευταία δόση των 5,7 δις. Η πρακτική που ακολουθείται δείχνει ότι οι τράπεζες θα είναι και οι μόνοι πλειοδότες (επί της ουσίας αγοραστές) αυτών των ακινήτων ή τουλάχιστον αυτών τα οποία έχουν κάποιο εμπορικό ενδιαφέρον και θα πλειστηριαστούν. Σύμμαχός τους πλέον είναι και η ευνοϊκότερη νομοθεσία μετά και την ψήφιση του νόμου Ν.4512/2018 (ΦΕΚ Α 5/17-1-2018) που τροποποίησε προς το δυσμενέστερο για τους οφειλέτες τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και τον Πτωχευτικό Κώδικα. Καθοριστικό σημείο στη διαδικασία αποτελεί η τιμή εκκίνησης (πρώτη προσφορά) η οποία καθορίζεται από ανεξάρτητο εκτιμητή ο οποίος ορίζεται από τον επισπεύδοντα και δεν ισχύει πλέον η αντικειμενική αξία των ακινήτων. Όπως είναι φυσικό όσο τεκμηριωμένη κι αν είναι η εκτίμηση πάντα θα είναι υποκειμενική, γιατί θα βασίζεται σε συγκριτικά στοιχεία μιας ανύπαρκτης κτηματαγοράς και γενικότερα οι προβλέψεις που θα ληφθούν υπόψη θα ικανοποιούν κατά κανόνα αυτόν που την παραγγέλλει και την πληρώνει. Παράλληλα και το ΚΕΑΟ (ΔΟΥ, ΕΦΚΑ) κινείται σε βίους παράλληλους με τις τράπεζες, συνεχίζοντας να κατάσχει κάθε μήνα (δυστυχώς συνήθως χωρίς κριτήρια) πολλά εκατομμύρια ευρώ από τους τραπεζικούς λογαριασμούς, εντείνοντας την ασφυξία της αγοράς, με συνέπεια να οργιάζει η φοροδιαφυγή και στην απόγνωση τους οι επαγγελματίες να ιδρύουν αλλοδαπές εταιρείες με απρόβλεπτες για το μέλλον και τη βιωσιμότητά τους συνέπειες από πιθανούς φορολογικούς ελέγχους. Προφανώς γίνεται αγώνας επιβίωσης (δώσε ημίν σήμερα), γιατί χωρίς σήμερα δε μπορεί να υπάρξει αύριο.

Η πολυαναμενόμενη ρύθμιση των 120 δόσεων για χρέη μέχρι 50.000€ προς το ΚΕΑΟ δε φαίνεται να δικαιώνει τις προσδοκίες της ΕΓΔΙΧ και των οφειλετών λόγω των πολλών και αυστηρών κριτηρίων που ορίζονται, όπως του εισοδήματος, της κερδοφορίας (EBIDA), του συνόλου ακίνητης και κινητής περιουσίας του οφειλέτη σε σχέση με το ύψος του χρέους κ.α.. Ένας ακόμη βασικός παράγοντας που οδηγεί στο να μην υποβάλλονται αιτήσεις στις υπάρχουσες πλατφόρμες είναι και η επικοινωνιακή πολιτική εκ μέρους του Δημοσίου που τάζει νέες ρυθμίσεις πριν καν

τρέξουν οι υφιστάμενες και δούμε αν όντως έχουν ή όχι αποτέλεσμα. Εδώ θα πρέπει πάλι να ξεκαθαριστεί ότι η ρύθμιση αυτή των 120 δόσεων αφορά αποκλειστικά επαγγελματίες (οφειλές έως 50.000 ευρώ) που έχουν σε λειτουργία τις επιχειρήσεις τους (ενεργό ΑΦΜ) και δεν απευθύνεται σε μισθωτούς, συνταξιούχους, ανέργους και εταίρους εταιρειών ακόμη και αν τα χρέη έχουν δημιουργηθεί από τη συμμετοχή τους σε αυτές. Η τυπική αναβίωση και επαναλειτουργία της επιχείρησης από μόνη της δεν παράγει κανένα αποτέλεσμα εφόσον αυτή δε λειτουργήσει επί της ουσίας, δηλαδή δεν κάνει τον απαιτούμενο κύκλο εργασιών και σχηματίζει αξιόλογα κέρδη ούτως ώστε να μπορεί να καλύψει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη ρύθμιση και να τεκμηριώσει την βιωσιμότητά της. Με την ευκαιρία, θα αναφερθώ σε χαρακτηριστικό παράδειγμα στο οποίο οφειλέτης στην προσπάθεια της ένταξής του στη ρύθμιση αναβίωσε την επιχείρηση, πραγματοποιώντας 1.200€ κύκλο εργασιών και κέρδος 1.000€, με σκοπό να εξασφαλίσει τα τυπικά ελάχιστα κριτήρια, η αίτησή του όμως επί της ουσίας θα κριθεί από τη βιωσιμότητά του και όχι από το αν μπορεί τυπικά να υποβάλει αίτηση με βάση τον νόμο. Αυτό μπορεί να παρακαμφθεί με εισφορά κεφαλαίου. Κάτι τέτοιο θα μπορούσε να είναι εφικτό αν ο οφειλέτης αποδείξει π.χ. την ύπαρξη μετρητών από κάποια αιτία, την πώληση ακινήτου κτλ. Δυστυχώς, το κλίμα αισιοδοξίας για την επιτυχία των δημοσιονομικών στόχων και τη δημιουργία πλεονασμάτων, έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία κλίματος ανασφάλειας για τον οφειλέτη και τον φορολογούμενο που καλείται να αιμοδοτήσει προκειμένου να επιτευχθούν οι εξαγγελίες και δέχεται ανεξέλεγκτη επιδρομή στο ελάχιστο εισόδημα που του απέμεινε από την παρατεταμένη κρίση.

Ερωτήματα που προκύπτουν:

- Πιστεύει κανείς ότι αυτό το κλίμα ψυχολογικής πίεσης και εκφοβισμού προς τους ασθενέστερους θα έχει θετικά αποτελέσματα και θα οδηγήσει σε ανοδική πορεία τους δείκτες της πραγματικής οικονομίας;
- Η λέξη σεισάχθεια είναι καλό το συντομότερο να ερμηνευθεί και το κυριότερο να εφαρμοστεί. Πιστεύει κανείς ότι όλα τα

μέτρα βίαιης είσπραξης θα έχουν αποτέλεσμα;

Του κ. Γιώργου Δαλιάνη Οικονομολόγος – Φοροτεχνικός ιδρυτής του Ομίλου Artion.